

מסכת ברכות

פ"א מאימתי

גמ' ב. - ג.

ק"ש של ערבית [ובשכבך]:

ר"א לל"ק, ת"ק לל"ב, ור' יהושע בברייתא - מהערב שמש (צאת הכוכבים)

ר"א - עד שלישי הלילה [התחלת שכיבה]

ברייתא - עד שעה שעני גומר סעודתו [רש"י - מחמת זמן שכיבה]

חכמים - עד חצות [סייג]

ר"ג, רשב"י מ: שמואל להל' - עד עמוד השחר

ר"ע מ: - עד נץ החמה

ר"א בברייתא - משקדש היום (רש"י - זיה"ש, ר"י - מצעו"י)

ר"מ - משבג"א נכנסין לסעודה ע"ש (רש"י ומס' ג. - מאומר מזה"כ, ר"י - מצעו"י);

סמוך לצדה"ב

ברייתא, ר' חנינא - (מוס' - מעט לפני) משעני נכנס לאכול (מאוחר מצה"כ)

ר' אחאי - משרוב בג"א נכנסים להסב (רש"י - צמולצשזמ, לר"י - מצעו"י)

ר"י נו. - מפלג המנחה

{ג' משמרות, על כ"א הקב"ה שואג}

מוס' ב. - ג.

לרש"י - יוצא בפ' ראשונה על מטתו - אבל ק"ש בביהכ"נ רק כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה

ר"מ - ק"ש דביהכ"נ עיקר ובר"י דומנו מפלג המנחה, ר"י - כר' אחאי - מבעו"י

רש"י - הקטר חלבים לכתחלה עד עמוד השחר, מוס' פסחיס קכ: - בדיעבד, מוס' מגילה כא. - חצות

לעיקובא

הבינו מותר לכתחלה בשדה

יהא שמיה רבא - למחזור ויטרי - יהא שם י-ה שלם, ומבורך לעוה"ב

מוס' - תפלה אחת - יהש"ר מבורך

קדיש בארמית משום ע"ה שבאו לדרשה, ולא משום שלא יתקנאו בנו המלאכים

גמ' ג. - ה:

אין נכנסין לחורבה משום שיחשדוהו בזנות (בא' או בפריצי) ומשום מפולת (בנפלה לפני זמן)

ומשום מזיקין (בא' או במקום שרגילין)

הלילה ד' משמרות לרבי, ג' לר' נתן

רק אומרים דב"ת של המת בפניו [רש"י - לועג לרש] - ומח' במילי דעלמא

{ דוד - חצות לילה אקום, חסיד אני; משה - כחצות; שמא יגרום החטא }

לר' יוחנן (מוס', צה"ג להל') צריך לסמוך גאולה לתפלת ערבית

[גאולה נמי בליל ט"ו, היקש לק"ש דשחרית סמוך לתפלה]

לר' יהושע בן לוי ק"ש אחר ערבית [גאולה מעלייתא יום ט"ו, היקש לק"ש דשחרית סמוך למטתו]

{ תהלה לדוד כל יום; מיכאל באחת גבריאל בשתים }

ר' יהושע ב"ל - ק"ש על המטה [אמרו בלבבכם וכו' ודומו]

ר"ג - אבל לא ת"ח, אביי - ת"ח יאמר בידך אפקיד וגו'

{ כנגד יצה"ר - ירגיז יצ"ט ללחום, תורה, ק"ש, יזכור לו יום המיתה; יסורין למי שאפשר ואינו עוסק בתורה; הקב"ה נתן תורה ושמח;

יסורין - יפשפש במעשיו ותשובה, תולה בביטול תורה, יסורין של אהבה (רש"י - להרצות שכן

עוה"צ); יסורין של אהבה - בלי ביטול תורה, תפלה, ר' יוחנן - אפי' יש שניהם, נגעים בבבל [רש"י -

אין שילות, מוס' - לא מהרין מטומאה], נגעים בצנעא, בנים ומתו; יסורין ממרקין;

תורה, א"י, עוה"ב נתנן ע"י יסורין;

אשרי הגבר וכו' ומתורתך תלמדנו - יתלה יסורין בביטול תורה, יסורין של אהבה כשיכול ללמוד,

לומדים מן התורה שיסורין ממרקין, תורה נתנה ביסורים; לא הן ולא שכרן;

ר' אלעזר ור' יוחנן בכו על שופרא דבלי בעפרא; בחר גנבא גנוב ומעמא טעים }

מוס' ג: - ה:

להל' מותר לדבר מילי דעלמא בפני המת, ודב"ת חוץ לד"א שלו

כרתו ופלתו - רש"י - אורים ותומים, ר"מ - סנהדרין

אסור לאכול מזומן ק"ש עד שיקרא ק"ש ויתפלל ערבית

סמיכת גאולה לתפלה - רש"י - ה' צורי וגואלי - יענך, דפק על פתח המלך

יראו עינינו כגאולה אריכתא - תקנה שימתין לחבירו, י"ח אזכרות

לרז עמרס - קדיש (ופסוקים מוס' זו:) בערבית לאשמעינן דא"צ סמיכה גאולה לתפלת

רשות; ומוס' מולקין - חייב לסמוך אפי' למ"ד רשות

רש"י - אין לאדם חשוב אלא יסורין של אהבה, ומוס' מולקין

גמ' ה: - ח:

לא יעשה מלאכה (לרש"י - או ילמוד) עד שיתפלל

בתפלה לא יהא חוצין בינו לקיר, מוס' - ודצר קצוע לא הוי הפסק